

Verksamhetsberättelse för 2020 för Naturskyddsföreningen Kalmar län

Naturskyddsföreningen Kalmar län har en stödande och samordnande roll för länets kretsar. Föreningen ska utöver detta bevaka angelägna miljö- och naturvårdsfrågor i länet.

Föreningen leds av en styrelse där varje krets kan ha en representant, med ersättare, och en röst. Föreningen har möjlighet att påverka riksorganisationens verksamhet främst genom de möten som regelbundet hålls på länsordförandekonferenser, riksstämmor m.fl. sammandragningar på riksplanet, men också genom andra, informella kontakter.

Vår verksamhet styrs, allmänt, dels av stadgarna, och nya sådana antogs, enligt från Riks rekommenderade normalstadgar, vid länsstämman 2019-04-18, dels av ”Arbets- och beslutsordning för Naturskyddsföreningen i Kalmar län”, antagen 2013-02-12, samt reviderad 2014-05-19. För 2020 års verksamhet beslutades en verksamhetsplan vid Länsstämman 2020-10-04, om än skriven redan i februari, fördröjningen pga Covid-19.

Dessutom styrs vi av GDPR, dvs Global Data Protection Regulation, och dennas implementering i vår verksamhet och hemsida har hanterats av Jan Herrmann, inkl information kring detta vid länsstämman.

Under 2019 togs en arbetsordning fram för vilka mandat/delegeringar vårt AU (Claes Gårdinger, Jan Herrmann och fram till länsstämman 2020-10-04 Staffan Arvegård) har från styrelsen, alltså vilken typ av ärenden AU kan/får hantera och besluta om. Denna arbetsordning beslutades vid konstituerande styrelsemöte 2020-12-08 gälla även för 2021 för nya styrelsen (Claes och Jan, samt nu Renate Foks och Patrik Waernbaum).

Hemsida och Facebook

Vår hemsida hittas på <https://kalmar-lan.naturskyddsforeningen.se>. Den har senaste året blivit mer aktiv, genom att även Jan fått redaktörs-behörighet. Denne skriver sammanfattningar av kurser, föredrag, remisser/yttranden, media-publiceringar, utflykter, styrelse- och årsmöten m.m., liksom påannonseringar av vissa av dessa. Under 2020 har även flera inlägg handlat om Länsförbundets engagemang i Hornsödiskussionerna, gm Jan Herrmann. Men fler kan, och bör, rapportera om vad som händer i länet angående natur och miljöfrågor, de kan skickas in till Claes eller Jan.

Facebook-sidan finns på <https://www.facebook.com/NaturskyddsforeningenKalmarLan/> och sköts om av Claes. Där läggs in en mångfald länkar till händelser i dels länets kommuner/kretsar, dels material från Rikskansliet, som handlar om miljöproblem i vidsträckt bemärkelse.

Länsstämma

Naturskyddsföreningens länsstämma hölls söndagen den 4 oktober 2020, skulle genomförts i april i Vimmerby, men pga Covid-19 kunde den inte genomföras då. Nu blev det istället en ”halvdigital stämma”, drygt 15 ombud samlades på Studieförbundets hus Skälby i Kalmar

och lika många på främjandets lokaler i Västervik, och dessa grupper var hopkopplade via Zoom, med storskärm och rundhörande mikrofoner. Tekniken hade Kristina Tapper, med hjälp av Fredrik Lindström i Västervik, ordnat på ett väl fungerande sätt. Ordförande var Jessica Rydell, sekreterare var Amie Ringberg, bägge befann sig i Kalmar. Tack till alla dessa!

Åtta kretsar var representerade på stämman, vi hade lunchpaus för att äta catering-mat, och det hela avslutades med att Patrik visade en för dagen specialhopklippad film (Tack!) om Borsnäs, den slätteräng nordväst om Västervik som sköts av Tomas Edmark, vilket han erhöll vårt Naturvårdspris för 2020.

Vid själva årsmötet återvaldes flertalet av styrelsens ledamöter, se nedan. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för sin skötsel av verksamhet och ekonomi och styrelsens sammansättning, nominering och verksamhet diskuterades. Propositionen om hur styrelsen ska rekryteras i framtiden gav upphov till ganska omfattande diskussioner. Utgångspunkten var en utredning som föregående års länsstämman hade ”beställt” och genomförts av Staffan Arvegård, Catharina Lihnell och Patrik Waernbaum. Grundfrågan var om nuvarande system att varje krets nominerar en ordinarie och en ersättare ledamot till styrelsen, samt att valberedningen tar fram förslag på ordförande och revisorer, bör bytas till ”det vanligare systemet” att valberedningen tar fram ett förslag på ett ojämnt antal ledamöter plus en ordförande, samt två ersättare, två revisorer och två revisorsersättare. Nuvarande system att valberedningen består av en representant från vardera årets arrangör av stämman och de två föregående skulle i så fall bytas mot att stämman väljer en valberedning, och dessa kan sitta ett eller flera år.

Ett antal omröstningar, enligt utredningens förslag eller motförslag, resulterade i att stämman beslutade dels att vi ska ändra till det nya systemet enligt ovan, dvs 5 eller 7 ledamöter + ordförande, och dels att valberedningen ska bestå av tre personer utan koppling till vilken krets som anordnar stämman. Ett antal andra punkter i utredningsförslaget/propositionen bifölls utan djupare diskussion. Däremot ska noteras att stämman med viss majoritet ansåg att nyordningen inte ska börja gälla förrän 2022, dvs valberedningen inför 2021 års stämman ska arbeta enligt gamla modellen, alltså sker nominering av ordinarie och ersättare i kretsarna, som tidigare.

En utförligare presentation av diskussionen på stämman finns i protokollet, vilket finns på vår hemsida, <https://kalmar-lan.naturskyddsforeningen.se> ; 18 nov, medan utredningen / propositionen finns som bilaga till kallelsen till stämman den 4 september.

Vid stämman lades en motion om att Länsförbundet skickar ett ”brev” till utvalda personer i riksdag och regering, angående behovet av snabba åtgärder för att motverka den minskande biologiska mångfalden i våra skogs-, jordbruks- och vardagslandskap, istället bevara hotade arter och deras livsmiljöer. Ett sådant dokument skrevs under december-januari av Christina Almqvist (motionär) och Jan Herrmann, och skickades till ett 20-tal politiker, samt till media, se mer på hemsidan, 17 februari (2021).

Rapportering gjordes även om diskussionerna kring regionkanslierna, om Hornsö-verksamheten. Slutligen avtackades Stig Blomberg och Staffan Arvegård för mångåriga insatser i styrelsen som kassör respektive vice ordförande.

Styrelsearbetet

Styrelse var, pga Covid-19, under större delen av 2020 densamma som 2019. Enligt val på länsstämman 4 oktober blev det sedan de följande ledamöterna:

Krets	Ledamot	Ersättare
Döderhult (Oskarshamn)	Kuno Nilsson	Catharina Lihnell
Emmaboda	Håkan Karlsson	Eiwor Fransson
Emådalen (Hultsfred)	vakant	vakant

Handbörd (Högsby)	vakant	vakant
Kalmar	Claes Gårdinger (tillika ordförande)	Robert Gunnarsson
Nybro	Agne Johansson	Kjell Kullander
Sevedebygden (Vimmerby)	Carina Beijer	Caroline Axelsson
Stranda (Mönsterås)	Renate Foks (tillika vice ordförande)	Linda Kinnander
Tjust (Västervik)	Patrick Waernbaum (tillika kassör)	Mathias Åkesson
Torsås	Kerstin Olsson	Annette Hultäng
Öland	Jan Herrmann (tillika sekreterare)	Börje Ekstam

Således saknades representation från kretsarna i Emådalen och Handbörd.

Revisorer	Anders Leander, Öland och Börje Jonsson, Stranda.
Revisorssuppleanter	Per Öberg, Kalmar och Pähr Gustavsson, Emmaboda.

Styrelsen har haft fem sammanträden under året (13/2, 4/6, 25/8, 21/10 och 8/12), varvid oktobermötet delvis var konstituerande. Utöver detta har styrelsen kommunicerat via mejl. Protokollen från alla sammanträden finns på/via vår hemsida <https://kalmar-lan.naturskyddsforeningen.se>.

Länsstämman 2019-04-28 gav styrelsen ett uppdrag att ta fram ett alternativt förslag på hur styrelsen kan vara sammansatt och nomineras. Utredningsgruppen, bestående av Catharina Lihnell, Patrik Waernbaum och Staffan Arvegård, avrapporterade sitt arbete vid styrelsemötet 2020-02-13, och förelades länsstämman 2020-10-04. Se även ovan, under "Länsstämman".

Övriga uppdrag för Naturskyddsföreningen i Kalmar län

Styrelsen för Miljöorganisationernas Kärnavfallsgranskning, MKG: Catharina Lihnell, ersättare Allan Karlsson, Sevede.

Länets Viltförvaltningsdelegation: Catharina Lihnell, ersättare Agne Johansson.

Länets luftvårdsförbund: Renate Foks, ersättare Claes Gårdinger.

Sötvattenfrågor och Vattenrådsansvarig: Jan Herrmann.

Grundvatten: Staffan Arvegård.

Jordbruksfrågor: Eiwor Fransson.

Havsfrågor: Kuno Nilsson och Renate Foks.

Skogsfrågor: Catharina Lihnell.

Kemikalier: Liselotte Sjöholm

Handla Miljövänligt: Claes Gårdinger och Liselotte Sjöholm

Klimat och Energi inkl vindkraft: Staffan Arvegård och Caroline Axelsson.

Emåns vattenråd Emåförbundet: Staffan Arvegård.

Utbildningsansvarig: Claes Gårdinger.

Hemsidesansvarig: Jan Herrmann och Claes Gårdinger.

Medlemsansvarig och Facebook: Claes Gårdinger.

Regionkansliet

Detta har för vår del (Region Sydost) inte alls fungerat under 2020, tjänsten som verksamhetsutvecklare har inte varit bemannad. Funktionens framtid utreds och har diskuterats upprepade gånger på olika nivåer, men hittills har ingen lösning presenterats. Flertalet av de ingående länsförbunden (Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Östergötland och mer löst Gotland) är skeptiska och ser inget behov av ett regionkansli. Länsförbundet Kalmar län ser mer positivt på möjligheterna av nyttan, därmed lite mer avvaktande. En lösning bör komma under våren.

Kurser, konferenser och årsmöten

Den så kallade **Motionsverkstaden i Hallsberg** var ett helgarrangemang initierat av några länsförbund, i avsikt att ta fram motioner till riksstämman (som inte blev av men genomförs digitalt nu i maj 2021), och alla länsförbund och/eller regionkanslier var inbjudna. Vår sydostregion har ju inget fungerande kansli, och de andra länsförbunden (Kronoberg, Jönköping och Östergötland) deltog inte. Huvudsyftet var att ge ”konstruktiv kritik” på den av Riks presenterade mindre goda process angående kommande beslut om regionernas kanslis vara eller inte, deras finansiering och arbetsgivaransvar resp. ansvar för arbetsledning. Även två motioner, som Jan Herrmann skrivit, om ”miljöfrågor vid exkursioner” och ”behovet av en sötvattenpolicy för vår förening” fick konferensens stöd. I den under året fortsatt pågående diskussionen angående regionkanslier med de andra länsförbunden, särskilt de i Region Sydost, och med riksstyrelsen har Claes G och (i viss mån) Jan H deltagit, men frågan är ännu inte löst/utredd.

Två länsordförandekonferenser har hållits under året. Den 21-22 mars i Stockholm, Claes G deltog där. Regionkansliavtal och riksstämman diskuterades, samt omfördelning och behovet av mer pengar till länsförbund och kretsar. Höstens Länsordförandekonferens hölls digitalt 14-15/11, med ett 50-tal deltagare, varvid Claes G och Jan H deltog. Man diskuterade förväntningar på såväl riksstyrelse som kansli, dito för regionkanslier och länsförbund, våra olika roller och insikter om andra ”nivåers” problem, digitala verktyg, kännetecken på ”bra” möten m.m.

Vid **Studiefrämjandets årsmöte** 16 april deltog Claes Gårdinger och Staffan Arvegård. Den förra valdes in i valberedningen, den senare omvaldes som ordinarie styrelseledamot, representerande Naturskyddsföreningen, utan specificering till någon viss nivå. Även Jan Herrmann deltog i årsmötet.

MKGs årsmöte hölls digitalt 27 april, varvid Claes Gårdinger deltog som ombud, och Catharina som styrelseledamot.

Naturskyddsföreningens riksstämma (årsmöte) 2020 skulle avhållits i Mora 14-16 juni, som pga Covid-19-pandemin ställdes in, men genomförs nu istället digitalt 26 maj – 2 juni 2021.

Viltförvaltningsdelegationen (VFD) i Kalmar län hade 29/5 möte, varifrån Catharina rapporterade om skärpta regler för vildsvinsavskjutning för att minska artens skador för jordbruket, beslut om jakttider för älg, en ökad ansökning för skydds jakt av dovhjort i norra delen av länet, samt att inga lodjursrivna tamdjur rapporterats och att endast halva kvoten av tillåtna lodjur sköts denna vinter. Från VFD:s möte 27/11 rapporterade Catharina om ökade planer på ökad avskjutning av vildsvin, sökta skydds jakter av fåglar och licensjakt på lodjur.

Ödevata fiskecamp öster om Emmaboda bedriver s.k. Akvaponik, ett (ganska) slutet system med cirkulerande system där stora tankar innehåller fiskar som göder grönsakerna, som ”renar” vattnet (tar upp näring). Staffan Arvegård deltog i en förevisning av verksamheten i oktober, och såg möjligheten att vi senare kan göra ett studiebesök/utflykt för alla medlemmar. Mer information finns på hemsidan <https://www.odevata.se/sv-SE>.

Övrigt deltagande, i verksamheter och projekt

Älvräddarnas generalsekreterare Christer Borg besökte länet 20 och 21 januari, i ett samarrangemang mellan Länsförbundet och Studieförbundet. Vid två kvällsföreläsningar, i Kalmar resp. Västervik, fick 50 åhörare på vardera orten bättre insikt i de många värden som finns i våra vattendrag och vilken påverkan de drabbats så att de inte riktigt fungerar. På de drygt två timmarna som det blev berättade Christer engagerat och kunnigt om vattendragens ekologi, särskilt fisk, och vad som kan göras. På fm den 21 januari genomfördes en utflykt till två vattendrag på Öland, tillsammans med den lokala sportfiskeklubben, vilket samlade tio personer.

Hornsö som nationalpark har varit ett under 2020 expanderande projekt, som i grunden drivs av Per Jiborn i Västervik, som i många år jobbat med natur- och ekoturism samt varit ordf. i Ekoturismföreningen. I början av året kontaktade han Länsförbundet och berörda kretsar av Naturskyddsföreningen kring den spännande idén att kanske kunna få myndigheter och politiker att avsätta Hornsöområdet som nationalpark. Området består mest av skogar, och är vida känt för många arter av ovanliga skalbaggar. Att få igenom detta kräver ett långsiktigt arbete med många utredningar och beslut. Från länsförbundet har Jan Herrmann deltagit aktivt i fyra fältföreläsnings träffar i området, främst med politiker och länsstyrelsefolk, men också varit bollplank och granskare/kommentator av de många debattartiklar och öppna eller ”slutna” brev som Per J skrivit. I flera fall har detta skett i samarbete med ett antal andra natur- och miljöinriktade regionala föreningar. Målgrupp i skrivandet har dels varit lokala politiker, inkl. riksdagsledamöter, dels Sveaskog, som vi anser har misskött sin uppgift att för svenska folket förvalta Hornsö och Böda ekoparker, vad avser deras roll för biologisk mångfald och även friluftsliv och ekoturism, nu mest produktionsinriktade skötsel. Den mycket omfattande skogsutredningen, som kom i november utpekar bägge dessa ekoparker som lämpliga att kunna bli nationalparker. Om detta projekt och process finns flera inlägg på hemsidan, t. ex. 11 maj, 8 juli, 8 augusti, 27 augusti och 27 september.

Länsförbundet, genom Jan Herrmann sökte i april pengar från våtmarkssatsningen ”Tid för våtmark” på Riks som ”icke-hemlig bulvan” för projektet med namnet **Blötare Kalmar län – triss i våtmarker och kommuner**. Detta drivs av Olof Engstedt på Sportfiskarna för anläggande av våtmarker i Kalmar, Mönsterås och Torsås kommuner. Pengarna på Riks kan nämligen bara sökas av kretsar eller länsförbund. I vardera kommunen ska under en period av ca 3,5 år anläggas en våtmark och projekteras ytterligare en, allas syfte är primärt att gynna reproduktion av gädda och abborre, för att i Östersjön öka predationstrycket på vitfisk, spigg m.fl. zooplanktonätare, vilket indirekt kan bidra till att minska övergödningseffekterna. Vi (Olof) tilldelades 396.500 från Riks, Olof väntar nu på besked på sin LONA-ansökan, och där finns redan mer pengar beviljade från LOVA. I oktober sökte Jan Hn pengar från Riks för en utökad uppföljning (bottenfauna och vegetation), som komplement till Olofs egen (fisk och vattenkemi), vilket beviljades med 25.000 och Länsförbundet har lovat bidra med 15.000. En större summa söktes från LONA, men i skrivande stund är utfallet ännu oklart. I verksamheten ska även ingå guidningar inriktade på lokalboende intresserade av olika slag, varvid respektive kretsens medlemmar avses bli involverade.

Den 8 augusti ordnades en exkursion för hela länets alla kretsar till **Kvinsgröta** på södra Öland där Gösta Friberg, som belönades med Länsförbundets naturvårdspris 2019, nu med stor inlevelse, eller snarast passionerat, berättade om ängshökarnas liv på Öland, vilket självklart skedde vid fyra häckningar han har alldeles utanför sin gård Svalgården. 12 deltagare.

Miljöarbete

Länsförbundet är genom Catharina Lihnell Järnhester, med Allan Karlsson som ersättare, representerat i **Miljöorganisationernas Kärnavfallsgranskning, MKG**.

Länsförbundets naturvårdspris, nu utlyst för fjärde året, renderade tre förslag, varav styrelsen utsåg Tomas Edmark, Tjust NF, för dennes mycket långvariga och engagerade arbete med skötsel av "Borsnäs hagar" nordväst om Västervik. Priset, 5.000 kr och ett diplom, utdelades av Claes och Jan vid "Vilda blommornas dag" uppe på hagarna 14/6. Se även hemsidan 16 juni.

Kalmar läns Luftvårdsförbund hade sitt årliga möte den 24 november, i år digitalt. Claes G, Renate F och Jan Hn deltog. Helen Rasmusson berättade om luftföreningsläget i länet, sedan Ivar Karlson om tågresandets stora möjligheter att minska klimatbelastning, han fick även utmärkelsen som #Årets luftvärnare". Därefter beskrev Annika Larsson Ahlstedt hur Södra återanvänder textilavfall för att tillverka nya textilfibrer, och sist kom en mycket bra föreläsning av meteorologen Martin Hedberg om dels klimatförändringarna och vad vi kan/måste göra, dels en del moralfilosofiska funderingar kring vårt ansvar etc. Se mer på vår hemsida 11 december.

Skrivelser m.m.

Länsstyrelsens tillstånd för **licensjakt på åtta lodjur** överklagades, i samarbete med Rovdjursföreningen. Catharina Lihnell skrev vårt överklagande och påtalade bl.a. ett alltför stort uttag av stammen, upp emot 20 %. Familjegrunder av lodjur har inte etablerats i alla kommuner, föga angrepp på tamdjur på senare år, ej heller konflikter. Sedermera visade det sig att Länsstyrelsen missat att skicka vårt överklagande vidare till Förvaltningsrätten i Luleå.

Länsförbundets skrivelse om politikernas bristande ansvar för skyddet för **vår biologiska mångfald** till riksdagsledamöter med inriktning på miljöfrågor. Den var ett resultat av Christinas motion på länsstämman 4 oktober, och skrevs under december-januari av Christina Almqvist och Jan Herrmann, med vissa bidrag från andra styrelseledamöter, och skickades i februari (2021). Se mer på vår hemsida 17 februari (2021).

En minnestext skrevs av Jan H över den i oktober avlidne **Per Petersson**, skogens gode naturvårdare, i många år kämpades för god naturvård på Sveaskog, varifrån han dock sa upp sig för tre år sedan, i protest mot företagets bristfälliga skogspolitik. Se hemsidan 6 november.

Ekonomi

Årets rörelseresultat (summa utgifter) blev drygt 31.000, och med inkomsten Återbäringen från Riks på drygt 41.000 blev resultatet ett överskott på 12.199 kr vilket väsentligen överstiger det budgeterade underskottet på -7.500 kr. Orsaken till de mindre kostnaderna är främst att länsstämmans huvudsakliga digitala format blev billigare än den tänkta Vimmerby-formen, samt färre fysiska styrelsemöten. Summa tillgångar var vid årsskiftet ca 312.000.

Antal medlemmar per 2019-12-31 (enligt centrala medlemsregistret "Rutger") i kretsarna, inkl. familjemedlemmar, vilkas andel oftast ligger på 30 - 40 %, men markant lägre i Handbörd .

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Minskning fr 2019
Döderhult	814	816	782	767	731	711	693	667	655	622	559	11 %
Emmaboda	172	176	172	170	165	155	158	169	174	163	138	18 %
Emådalen	294	308	296	284	291	256	256	258	240	248	226	10 %
Handbörd	139	143	124	109	108	111	115	108	97	77	69	12 %

Kalmar	1056	1182	1171	1198	1224	1204	1154	1141	1185	1257	1107	14 %
Nybro	321	315	320	294	295	289	289	271	276	273	224	22 %
Sevede	282	303	284	285	306	300	289	287	303	298	263	13 %
Stranda	273	278	299	291	276	268	255	248	246	224	200	12 %
Tjust	757	776	774	763	766	755	735	734	735	715	618	16 %
Torsås	131	138	141	137	136	141	124	132	150	153	145	6 %
Öland	541	590	572	580	593	571	567	570	596	573	548	5 %
Länet tot	4775	5046	4941	4878	4891	4761	4635	4585	4657	4603	4097	12 %

Här brukar presenteras utveckling, plus eller minus, sedan föregående år, men årets siffror är missvisande pga att man på Riks definierat om ”medlem”; de som saknar personnummer räknas inte. Kraftigast minskning verkar ändå ha skett i Nybro, Emmaboda och Tjust, minst i Torsås och Öland (se procenttalen i tabellen ovan, men merparten alltså pga nya rutiner).

Till följd av de nya rutinerna blev ca 30 000 familjemedlemmar borttagna från medlemsregistret under hösten 2019. Vi bör därför vara försiktiga vid kommunikation av årets siffror, även procenttalen ovan, de kan misstolkas som att föreningen går bakåt, har påtalats från Riks.

Styrelsen tackar alla för goda insatser under året och hoppas på ett aktivt 2020!

Färjestaden i mars 2021

Claes Gårdinger

Claes Gårdinger
ordförande

Staffan Arvegård

Staffan Arvegård
vice ordförande t.o.m. 2020-10-04

Jan Herrmann

Jan Herrmann
Sekreterare
– skrev denna
verksamhetsberättelse

Stig Blomberg

Stig Blomberg
adjungerad kassör t.o.m. 2020